

Inleiding bij het protocol “De zeven fasen bij de overgang van de voorschoolse instelling naar de basisschool”.

Het protocol bestaat uit zeven fasen, die door een kind doorlopen worden bij de overgang van de voorschoolse instelling naar de basisschool. In overleg met de diverse managers vanuit de Kinderopvang, peuterspeelzalen en basisscholen uit de 5 gemeenten (Duiven, Westervoort, Rijnwaarden, Montferland en Zevenaar), die betrokken zijn bij het Samenwerkingsverband de Liemers is in aansluiting op de VVersterk managementmodules een protocol ontwikkeld voor de overgang van de voorschoolse instelling naar de basisschool..

Wie	Wat	Wanneer
1. Een aantal directieleden, intern begeleiders en managers instanties vertegenwoordigd in het SWV de Liemers	Tot stand komen van een conceptprotocol en per gemeente geformuleerde speerpunten	Voorjaar 2012
2. VVE verdiepmingsmodules voor pedagogisch medewerkers en leerkrachten onderbouw* (*niet alle instellingen en scholen namen deel)	Presentatie conceptprotocol en per gemeente geformuleerde speerpunten. Verdieping op speerpunten van het protocol.	Najaar 2012
3. Gemeenten betrokken bij het SWV de Liemers	Bespreken protocol en per gemeente geformuleerde speerpunten	Oktober/november 2012
4. Vaststellen definitief protocol door gemeenteambtenaren, schoolbesturen en management voorschoolse instellingen	Vaststellen protocol in definitieve versie	December 2012
5. Evaluatiebijeenkomst met alle betrokkenen bij het protocol door VVE contactpersonen en gemeenteambtenaren	Opstart invoering protocol en evaluatie en afstemming aanbod op vragen vanuit het veld door SWV de Liemers	Februari /oktober 2013
6. Specifiek aanbod vanuit het SWV de Liemers	Aanbod vanuit SWV de Liemers aansluitend op de voorwaarden in het protocol en de per gemeente geformuleerde speerpunten	Vanaf september 2013

PROTOCOL SWV DE LIEMERS

“ De zeven fasen bij de overgang van de voorschoolse instelling naar de basisschool”

Definitiebepaling doelgroepkinderen VVE: in de diverse gemeenten worden verschillende definities gehanteerd voor de doelgroepkinderen VVE. Binnen het SWV de Liemers gaan we bij de beschrijving van doelgroepkinderen in het protocol uit van de brede definitie van doelgroepkinderen. Het betreft hier zowel VVE doelgroepkinderen, die volgens de gewichtenregeling extra (taal) ondersteuning nodig hebben, alsook alle andere kinderen die op basis van signalering extra zorg nodig hebben gericht op de brede ontwikkeling.

2. De uitvoering van het protocol SWV de Liemers “De zeven fasen bij de overgang van voorschoolse instelling naar de basisschool”.

Fase 1

Gedurende de gehele periode op de voorschoolse instelling

De voorschoolse instelling observeert handelingsgericht de ontwikkeling van het kind om de ontwikkelingsbehoeften van het kind vast te stellen. Dit geeft richting aan het pedagogisch en educatief handelen van iedere pedagogisch medewerker in de voorschoolse instelling.

Voorwaarden in fase 1

- Doelgroepkinderen worden minimaal 2 tot 3 keer per jaar systematisch geobserveerd met een gestandaardiseerd observatiesysteem., dat aansluit op het observatiesysteem van de onderbouw van de basisschool of een observatie- instrument in de voorschoolse fase dat aansluit bij het handelingsgericht werken.
- Er vindt elke drie maanden een groepsbespreking plaats op de voorschoolse instelling met collega-pedagogisch medewerkers en de leidinggevende gericht op de signalering van de ontwikkelingsbehoeften van kinderen in de groep. Op basis van de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen in de groep wordt het aanbod aangepast.
- De planning van de observaties en de groepsbesprekingen zijn vastgelegd in een jaarplanning. De groepsbespreking wordt voorbereid en geleid door de “zorgcoördinator” of een pedagogisch medewerker met specifieke taken rondom de zorgkinderen. De voorbereiding van de groepsbespreking gebeurt in samenspraak met de pedagogisch medewerkers van de groep.
- Handelings Gericht Werken (HGW) is het uitgangspunt voor het werken in de voorschoolse periode.
- Ouders, van kinderen, die meer aandacht nodig hebben, worden in een vroeg stadium na de groepsbespreking betrokken bij de ontwikkelingsaanpak in de voorschoolse instelling.
- Ouders krijgen een schriftelijk verslag van de afspraken die gemaakt worden rondom het specifieke aanbod en ondertekenen dit verslag.

Fase 2

Het kind is 3 jaar en 6 tot 9 maanden oud

De voorschoolse instelling noteert alle informatie over het kind op het overdrachtsformulier, die de basisschool nodig heeft om te starten met een handelingsgerichte aanpak.

De voorschoolse instelling bespreekt de informatie over het kind met de ouders in een eindgesprek.

Voorwaarden in fase 2

- Het overdrachtsformulier voldoet aan de uitgangspunten van het Handelings Gericht werken (HGW) en omvat stimulerende en belemmerende factoren en ontwikkelingsbehoeften voor elk kind. Dit kan ook in een handelingsbijlage bij het overdrachtsformulier worden opgenomen,
- Ouders zijn partners bij de ontwikkeling van het kind in de doorgaande lijn van voorschoolse instelling naar de basisschool
- Het overdrachtsformulier is op gemeentelijk niveau vastgesteld.
- Een doelgroepkind wordt bij voorkeur met 3 jaar en uiterlijk met 3 jaar en 6 maanden aangemeld bij de “ontvangende” basisschool (mits ouders al een keuze hebben gemaakt, anders zo spoedig mogelijk na keuze van de ouders). De voorkeur gaat uit naar een zo vroeg mogelijke aanmelding ivm de afstemming van de informatie tussen de betrokken instellingen en basisschool. De overgang van het kind naar de basisschool vindt plaats op 4 jarige leeftijd.
- Ouders nemen op basis van doorverwijzing vanuit de voorschoolse instelling contact op met de directeur van het SWV de Liemers bij 3 jaar en 6 maanden indien er vragen zijn over de plaatsing op de basisschool. Ouders worden hierbij begeleid door de voorschoolse instelling. Het Samenwerkingsverband is bekend met alle zorgprofielen of het schoolondersteuningsprofiel van de basisscholen in de betreffende gemeente en ondersteunt ouders bij de keuze van een basisschool met het juiste zorgprofiel of schoolondersteuningsprofiel.
- Bij het overdrachtsformulier wordt standaard alle beschikbare documentatie over het kind gevoegd vanuit de voorschoolse instelling naar de basisschool.
- Ouders tekenen bij de start op de voorschoolse instelling voor de overdracht van alle documentatie naar de basisschool. In het eindgesprek tekenen ouders voor akkoord met de inhoud van de feitelijke informatie die naar de basisschool gaat.
- Het schriftelijk verslag van het eindgesprek op de voorschoolse instelling wordt gevoegd bij de overdrachtdocumentatie naar de basisschool.
- De voorschoolse instelling zorgt voor het doorgeven van de informatie naar de basisschool.

Fase 3 (fase 3 en 4 verlopen gelijktijdig en kunnen in volgorde omgewisseld worden)

Het kind is 3 jaar en 10 maanden oud

De basisschool houdt een zorgvuldige intake met de ouders

Voorwaarden in fase 3

- Iedere basisschool heeft een VVE contactpersoon. Het doel van de VVE contactpersoon, de profielschets en de taken van de contactpersoon zijn opgenomen in bijlage 1 van het protocol.
- De basisschool ontvangt alle informatie vanuit de voorschoolse instelling.

Fase 4

Het kind is 3 jaar en 10 maanden oud

De voorschoolse instelling draagt mondeling en in overleg met de ouders alle relevante informatie over de ontwikkeling van het kind over aan de basisschool.

Voorwaarden in fase 4

- Voor de doelgroepkinderen vindt altijd een warme overdracht plaats.
- Voor de doelgroepkinderen wordt een terugkoppelingsmoment vanuit de basisschool afgesproken tijdens het overdrachtsgesprek.
- Voor de niet-doelgroepkinderen vindt minimaal een telefonisch overleg of mailcontact plaats tussen de pedagogisch medewerker en leerkracht of VVE contactpersoon van de basisschool.
- Voor de niet-doelgroepkinderen wordt een telefonisch terugkoppelingsmoment of mailcontactmoment vanuit de basisschool afgesproken tijdens het telefonisch overdrachtsgesprek of eerste mailcontact, indien dit gewenst is.

Fase 5

Het kind is 3 jaar en 10 maanden oud tot 4 jaar

De basisschool organiseert voor nieuwe kinderen en hun ouders een introductieprogramma, waarbij de peuters wennen op de basisschool gedurende een vast omschreven periode.

Fase 6

Vanaf 4 jaar gedurende de onderbouwperiode

De basisschool gebruikt de informatie over de ontwikkeling van het kind in de voorschoolse periode (mede) als basis voor het opstellen van een groepsoverzicht en groepsplan zodat het kind vanaf het eerste moment op de basisschool op een verantwoorde wijze kan profiteren van het aanbod in de groep.

Voorwaarden in fase 6

- De basisschool werkt volgens de 1-zorgroute en vanuit het Handelings Gericht Werken (HGW) in de onderbouw .
- Er wordt minimaal 1x per jaar een stimulerende activiteit georganiseerd tussen de voorschoolse instelling en de basisschool op initiatief van de VVE contactpersoon van de basisschool. Hierbij kan gedacht worden aan een gezamenlijk thema uitwerken, deelnemen aan een landelijke activiteit als het voorleesontbijt, de Kinderboekenweek of Sinterklaas.
- De onderbouwleerkracht geeft in het groepsplan doelgericht aan hoe zij in de eerste periode van de basisschool dan wel in een bepaalde periode in de onderbouw met de verschillende onderwijsbehoeften van de kinderen in de groep omgaat.
- De leerkracht gebruikt voor het systematisch observeren en/of toetsen in de groep een gestandaardiseerd observatie-instrument, bv CITO. Ouders worden structureel een aantal keren per jaar op gesprek gevraagd.
- Leerkrachten werken in de onderbouw met de instromers vanuit de volgende gedachte: "Looking with an open mind, not an empty head!"

Fase 7

Het kind is 4 jaar en 3 maanden oud

De pedagogisch medewerker en de leerkracht bespreken de (doelgroep) kinderen die vanuit de voorschoolse instelling zijn over gegaan naar het basisonderwijs en evalueren de totale overgangprocedure.

Voorwaarden in fase 7

- Op het overdrachtsformulier is een terugkoppelingsmoment afgesproken tussen de pedagogisch medewerker en de leerkracht voor de doelgroepkinderen.
- Voor de niet-doelgroepkinderen vindt een telefonische terugkoppeling of een terugkoppeling via de email plaats.
- Het SWV de Liemers organiseert één keer per jaar een bijeenkomst om het leren van elkaar en met elkaar te evalueren en te stimuleren. Hiervoor worden de VVE contactpersonen van de scholen/ voorschoolse instellingen en de gemeenteambtenaren binnen het SWV de Liemers uitgenodigd.
- Het SWV de Liemers onderneemt op basis van het jaarlijks overleg actie naar de uitvoerende instanties om de behoeften in de verschillende gemeenten in de vorm van een gericht ondersteunings- en scholingsaanbod af te stemmen.

Bijlage 1

Doel, profiel en taken VVE-contactpersoon, zowel van de voorschoolse instelling als van de basisschool

Doel van de contactpersoon

Het waarborgen van de doorgaande lijn van voorschools naar vroegschools door één aanspreekpunt te hebben binnen de voorschoolse instelling en de basisschool.

Profielschets van de contactpersoon

- Kennis van de ontwikkeling van 0-6 jarigen
- Het vermogen om te kunnen observeren en signaleren
- Affiniteit met kinderen in de leeftijd 0-6 jaar
- Gespreksvaardigheden
- Intentie om te werken aan het opbouwen van contacten tussen de diverse partners in de voor- en vroegschoolse periode
- Stimulans in het leren van en met elkaar
- Gecertificeerd of kennis van een erkend VVE programma
- Voelt zich mede verantwoordelijk voor borging en continuering van de taken van de VVE-contactpersoon

Taken van de contactpersoon

- Aanspreekpunt voor de voorschoolse instellingen
- Is aanwezig bij de structurele overdracht van voorschoolse instelling naar basisschool.
- Observeert indien mogelijk ook doelgroepkinderen in de voorschoolse instelling
- Bespreekt met de pedagogisch medewerker het overdrachtsformulier en/of handelingsbijlage en plant een terugkoppelingsgesprek voor doelgroepkinderen.
- Zorgt voor opname overdrachtsformulier en/of handelingsbijlage en verslag gesprekken in dossier.
- Zorgt voor en bewaakt de overdracht en/of ontvangst van alle overdrachtsformulieren vanuit de voorschoolse instellingen; ook van niet-doelgroepkinderen.
- Bevestigt vanuit de basisschool de ontvangst van alle overdrachtsformulieren naar de voorschoolse instellingen.
- Bewaakt de doorgaande lijn en extra begeleiding voor alle kinderen vanuit de voorschoolse instelling naar de basisschool
- Stimuleert leerkrachten en pedagogisch medewerkers om onderling contact op te nemen bij vragen over de ontwikkeling van kinderen
- Houdt de ontwikkelingen ten aanzien van VVE bij en koppelt deze terug naar team/directie/manager van de school of instantie
- Neemt deel aan het jaarlijks evaluatie-overleg vanuit het samenwerkingsverband en eventueel aan VVE overleggen.